

Łatwo odgadnąć, że na ostatnim zdjęciu jest jakaś sieweczka *Charadrius* sp. Ale oznaczenie jej nie jest takie proste, bowiem ptak nie jest w szacie godowej dorosłego samca, z kontrastowym rysunkiem na głowie i piersi. Zamiast tego mamy ptaka ubarwionego niemal jednolicie, o brązowoszarym odcieniu wierzchu, bez kontrastów na głowie. Jest to zatem szata spoczynkowa ptaka dorosłego bądź szata ptaka młodego. Tu należy podać, że zdjęcie zostało wykonane w końcu stycznia, co tłumaczy brak szaty godowej, jak i świeżej szaty juwenalnej. Przyjrzyjmy się szczegółom upierzenia. Wszystkie pióra są wytarte, przez co brak jest jasnych zakończeń, co nie dziwi, bowiem jasne końcówki ścierają się najszybciej. U ptaków młodych przed jasnym końcem jest jednak ciemniejszy, delikatny pasek przedkońcowy, którego u naszego ptaka brak. Na końcach niektórych piór nadal widnieją białawe rozjaśnienia typowe dla ptaka dorosłego, podczas gdy u młodych jest on płowy. Zatem nasz ptak jest osobnikiem dorosłym w szacie zimowej. Spróbujmy teraz oznaczyć gatunek. Generalnie sieweczki możemy podzielić na dwie grupy, jedna to „małe” sieweczki z białą obrozą na karku, do której należą sieweczka obroźna *Ch. hiaticula*, rzeczna *Ch. dubius* i morska *Ch. alexandrinus*. Druga grupa to większe gatunki, u których brak wyraźnie zaznaczonej takiej obroży. Nasz ptak ma zauważalnie jaśniejszy kark, jednak nie jest to biała, kontrastowa obroź. Mamy więc do czynienia z sieweczką pustynną *Ch. leschenaultii*, sieweczką mongolską *Ch. mongolus* bądź sieweczką długonogą *Ch. asiaticus*. Ta ostatnia, w przeciwieństwie do naszej zagadkowej sieweczki ma we wszystkich szatach pełną, zamkniętą obroź na piersi. Pozostaje więc alternatywa dwóch pierwszych, które tworzą jedną z trudniejszych par siewek do identyfikacji. Oczywiście wiemy, że sieweczka pustynna jest większa od mongolskiej, ma duży dziób, długie nogi i płaską głowę. Nie zawsze jednak pamiętamy, że oba gatunki mają rozległy zasięg występowania i są mocno zróżnicowane pod względem niemal każdej cechy, które nierzadko zachodzą na siebie. To decyduje o tym, że populacje obu gatunków podzielono na kilka podgatunków. I tak siewecz-

ka pustynna z podgatunku *columbinus* z Bliskiego Wschodu i Turcji ma krótszy dziób, przez co jest bardziej zbliżona do sieweczki mongolskiej. Podobnie jest ze zmiennością geograficzną u sieweczki mongolskiej; u wschodniego podgatunku z grupy *mongolus* ptaki mają dłuższe nogi, czym z kolei bardziej przypominają sieweczkę pustynną niż ptaki z zachodniej grupy *atrifrons*. Problem z oznaczaniem jest tym większy, że w szacie młodocianej i spoczynkowej praktycznie brak jest cech upierzenia, które można traktować jako diagnostyczne. Istnieje co prawda różnica w ubarwieniu paska na skrzydle, ale nasz ptak ma je złożone. Co prawda sieweczka pustynna jest większa od mongolskiej, która jest tylko niewiele większa od sieweczki obrożnej, jednak ocena wielkości pojedynczego ptaka jest trudna i niejednoznaczna. Pozostaje zatem analiza strukturalna budowy i wielkości dzioba oraz sylwetki. Najważniejszą cechą jest dziób, który u sieweczki pustynnej jest dłuższy niż u mongolskiej. Długość dzioba od nasady do końca jest większa niż dystans od nasady do tylnej krawędzi oka, podczas gdy u mongolskiej dziób jest krótszy niż ta odległość. Drugą strukturalną częścią dzioba jest zgrubienie na końcu. I znowu u pustynnej jest ono dłuższe niż połowa długości całego dzioba, podczas gdy u mongolskiej jest krótsze. I taki dziób ma nasza sieweczka, jest krótszy niż odległość od nasady do tylnej krawędzi oka oraz zgrubienie na końcu jest krótsze niż połowa dzioba. Również kształt głowy, zaokrąglony ze stromym czołem, wskazuje na ten gatunek. Sieweczka pustynna ma bardziej płaską głowę z bardziej płaskim czołem. Ponadto, patrząc na sylwetkę stojącego ptaka, zauważamy, że przód tułowia przed nogami jest większy niż część tylna za nogami, co robi wrażenie zachwiania proporcji z jakby przeciążonym przodem. Ocena długości nóg u pojedynczego ptaka jest trudna, tym bardziej, że najprawdopodobniej mamy do czynienia z osobnikiem ze wschodniej populacji o dłuższych nogach. O pochodzeniu ptaka właśnie stamtąd świadczy miejsce sfotografowania, Tajlandia, która jest zimowiskiem dla ptaków z grupy *mongolus*, podczas gdy ptaki z zachodniej części zasięgu zimują na Bliskim Wschodzie i we wschodniej Afryce. Tę dorosłą sieweczkę mongolską w szacie spoczynkowej sfotografował Cezary Pióro 26.01.2016 w Tajlandii.

Jan Lontkowski

Jaki to ptak? Zagadka nr 87 – *Mystery bird 87*

